

РЕЦЕНЗИЯ

от: проф. д-р Дарина Русчева Тодорова, научна специалност: “Икономика и управление (селско стопанство)” и „Народно стопанство (вкл. регионална икономика и история на народното стопанство)“, Институт за икономически изследвания при Българска академия на науките

относно: конкурс за заемане на академичната длъжност „Доцент“ в професионално направление 3.8. Икономика: Аграрна икономика, обявен в ДВ бр. 33 от 29.04.2022 г., за секция „Регионална и секторна икономика“ на ИИИ при БАН

Информация за конкурса

Конкурсът е обявен за нуждите на секция „Регионална и секторна икономика“ в Института за икономически изследвания при Българска академия на науките, на основание чл. 4 от Закона за развитието на академичния състав на Република България, чл. 86 от Правилника за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Института за икономически изследвания при Българска академия на науките и съгласно решение на НС на ИИИ при БАН, Протокол № 10 от 15.06.2022 г. Участвам в състава на Научното жури по конкурса съгласно заповед № 282/27.06.2022 г. на Директора на ИИИ при БАН.

Информация за кандидатите в конкурса

За участие в конкурса са подадени документи само на един кандидат - гл. ас. д-р Петя Христомирова Брънзова от секция „Регионална и секторна икономика, в ИИИ при БАН.

Гл. ас д-р Петя Брънзова завършва средно образование през 2004 г. в 19 СУ “Елин Пелин“. През 2008 г. става „Бакалавър по икономика“ – Аграрна икономика, а през 2009 г. – „Магистър по икономика“ – Аграрен бизнес. И двете степени получава в УНСС, София. През периода 2010-2013 г. тя е редовен докторант в катедра „Икономика на природните ресурси“, Бизнес факултет в УНСС. През 2010 г. участва в Summer School on “Climate Change and Impact to Agriculture” в University of Pannonia и “Theoretical Models and Empirical Measurement of the External Cost of Pesticides” в Wageningen University. Има Образователна и научна степен „Доктор“.

От 2013 г. до 2019 г. д-р Петя Брънзова е асистент, а от 2019 и досега - гл. асистент в секция „Регионална и секторна икономика“ в ИИИ при БАН.

По време на докторантурата д-р Брънзова е хоноруван преподавател - провежда семинарни занятия пред студенти от Финансово-счетоводния факултет на УНСС, по „Екология и устойчиво развитие“.

През 2019-2020 г. гл. ас. д-р Петя Брънзова е хоноруван преподавател в УНСС, катедра „Икономика на природните ресурси“, провежда семинарни занятия пред студенти от Бизнес факултета, по дисциплините „Управленско консултиране“ и „Икономика на кооперациите“. Тя владее английски език и ползва руски език. Има много добра компютърна подготовка, умее да работи в екип, организирана, коректна и проявява висок професионализъм в научноизследователската си работа.

Научните интереси на д-р Брънзова са в следните области: аграрна икономика, аграрен бизнес, Обща селскостопанска политика, био земеделие, климатични промени в земеделието и икономическо въздействие, био икономика. Образованието и публикациите ѝ напълно отговарят на обявения конкурс.

Гл. ас. д-р Петя Брънзова е член на: Съюза на учените в България, Съюза на икономистите в България и Общото събрание на Съюза на аграрикономистите в България.

Изпълнение на изискванията за заемане на академична длъжност „Доцент“

От представената Справка за изпълнение на минималните национални изисквания, съгласно ЗРАСРБ и Правилника за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Института за икономически изследвания при Българска академия на науките може да се установи следното: кандидатът за заемане на академичната длъжност „Доцент“, гл. ас. д-р Петя Брънзова, напълно покрива националните изисквания и тези на института по групата от показатели А и В, и ги надвишава – при групата от показатели – Г и Д.

Обща характеристика на представените научни публикации и цитирания

За участие в конкурса за заемане на академичната длъжност „Доцент“ гл. ас. д-р Петя Брънзова представя: хабилитационен труд - монография „Влияние на климатичните промени върху развитието на основни овощни култури в Югоизточен район на България“ (2019), Изд. Ролл Къмпъни, с. 146, ISBN 987-954-92236-8-2.; публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на ОНС „Доктор“ – „Икономически въздействия на климатичните промени върху българското земеделие в

Югоизточен район за планиране“ (2022), С., с. 178, ISBN 987-619-188-835-1.

Публикации: а) статии и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световни бази данни с научна информация – 1 бр.; б) статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове – 16 бр. и в) студии, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световни бази данни с научна информация – 2 бр. От посочените 19 публикации, 17 бр. (90 %) са самостоятелни и 2 публикации - в съавторство, за които са представени съответните Разделителни протоколи.

Публикациите са във важни *списания* и *сборници* от научни форуми в различни университети в България: сп. „Икономически изследвания“ и сп. Икономическа мисъл“ (ИИИ при БАН), списание „Икономика и управление на селското стопанство“ (Институт по аграрна икономика, Селскостопанска академия), сп. *Trakia Journal of Science* (Тракийски университет – Стара Загора), сп. Управление и устойчиво развитие (Лесотехнически университет) и от конференции в: ИУ - Варна, СУ „Св. Кл. Охридски“, ВУАРР – Пловдив и АИ „проф. Марин Дринов“ – БАН.

Гл. ас. д-р Петя Брънзова е автор на монографията „Влияние на климатичните промени върху развитието на основни овощни култури в Югоизточен район на България“. Тя има следната структура: Въведение, 7 части, Заключение, Използвани източници, Приложение и Списък на използваните съкращения. Във Въведението се обосновават: актуалността на избраната тема; целта – „... да се определят инвестициите и тяхната ефективност в развитието на основни овощни култури в Югоизточен район на България, в контекста на влиянието на климатичните промени върху средните им добиви“; обекта на изследването – „... производството на основни овощни култури и резултатите от него в Югоизточен район на България“; предмета на изследването „... влиянието на климатичните промени за периода 2020-2050 г. върху развитието на производството и резултатите от него ...“. В изложението последователно се разглеждат въпроси, свързани с: дискусия по проблема на климатичните промени, характеристика на ЮИР и аграрния сектор в него, методи и модели за изследване влиянието на климатичните фактори върху земеделието, резултати и анализ от влиянието на климатичните промени върху средните добиви за прогнозния период 2020-2050 г. в ЮИР, източници за финансиране на инвестиционни проекти в селското стопанство, размер на производството и инвестиции за развитие на овощарството, с отчитане на промените в климата. Един от основните изводи в заключението, който авторката прави, на основата на изследването е, че „... разработването на прогнозни варианти на средните добиви и на инвестициите за осъществяване на производството, с отчитане на промените в климата предоставят възможност за търсене на нови технически и технологични

решения за ефективно производство“. В монографията д-р Брънзова нагледно доказва успешното съчетаване на развитието на регионалната и секторната икономика, какъвто е и профилът на секцията, в която тя работи. Получените резултати представляват интерес от научна и практико-приложна гледна точка.

По отношение на цитиранията (група от показатели Д), кандидатът д-р Петя Брънзова е посочила 11 цитирания, които са разпределят както следва: а) цитирания или рецензии в научни издания, реферирани и индексирани в световни бази данни с научна информация или в монографии и колективни томове - 3 бр., б) цитирания в монографии и колективни томове с научно рецензиране - 4 бр. и в) цитирания или рецензии в нереферирани списания с научно рецензиране – 4 бр. Общият брой точки на кандидата по групата показатели - Д е 105, при 40 точки - в минималните национални изисквания и 70 точки - в изискванията на ИИИ при БАН.

Оценка на научните и научно-приложни приноси

Приемам Справката за приносите в научната продукция на кандидата в конкурса гл. ас. д-р Петя Брънзова. Оценявам положително избрания от нея подход да обоснове три изследователски области в своите публикации: а) Влияние на климатичните промени върху земеделието и икономиката на България; б) Биологично земеделие и Обща селскостопанска политика и в) Био икономика и по тях да разпредели публикациите и съдържащите се в тях приноси.

Основните научни и научно-приложни приноси се свеждат до:

1. Оценяване влиянието на избора на климатичен модел върху прогнозирането на добивите от различни селскостопански култури.

2. Разширяване и обогатяване на познанията в областта на *био производството* (теоретични основи, място и роля на био земеделието в Общата селскостопанска политика на ЕС, обосноваване на предложения за преодоляване на проблемите в него, доразвиване на понятието „зелена архитектура“, в контекста на Общата селскостопанска политика на ЕС).

3. Надграждане на знания относно определения на *био икономиката* и на протичащите в нея процеси.

4. Разработване и апробиране на методика за изследване влиянието на климатичните промени върху развитието на селското стопанство.

5. Разработване на прогнозни варианти на средните добиви и на инвестициите за осъществяване на производството, с отчитане на промените в климата.

6. Методиката и прогнозните варианти имат конкретно практико – приложно значение. Те са с подчертана полезност по отношение на приложението на методиката за различни райони, земеделски култури и животновъдството в страната, както и чрез прогнозните варианти -

предоставяне на възможност за нови технически и технологични решения за ефективно производство.

7. Извеждат се насоки за преодоляване на трудностите с многобройните бюрократични изисквания, с които се сблъскват био производителите в България.

Изложените аргументи и доказателства ми дават основание да определя гл. ас. д-р Петя Брънзова като ерудиран изследовател в интересни и актуални сфери на развитие в България, с разнообразна публикационна дейност, позната в научното пространство на страната, с афинитет към изучаване на сложните и динамични процеси в аграрния сектор.

Критични бележки и препоръки

Нямам критични бележки. Позволявам си да препоръчам на кандидата за заемане на академичната длъжност „Доцент“, на основата на получените фундаментални знания като „Бакалавър“ и „Магистър“, натрупаният научен и експериментален опит по време на докторантурата и резултатите от изследователската работа в ИИИ при БАН, да насочи своите бъдещи научни дирения към разширяване и задълбочаване на познанията си в областта на био производството и био икономиката в България.

Заклучение

В заключение, на основание представените факти и доказателства, свързани с научноизследователската дейност и постигнатите резултати, с пълна убеденост, предлагам на уважаемото Научно жури да гласува за заемане на академичната длъжност „Доцент“, професионално направление 3.8. Икономика: Аграрна икономика от гл. ас. д-р ПЕТЯ ХРИСТОМИРОВА БРЪНЗОВА.

17.08.2022 г.
гр. София

Подпис: